

Ny lag om statlig ersättning för personskada orsakad av vaccin mot covid-19

(S2021/02048)

Juridiska fakultetsnämnden vid Uppsala universitet har genom remiss anmodats att yttra sig i rubricerat ärende. Fakultetsnämnden får härmed lämna följande synpunkter.

Grundsytet med den föreslagna lagen är att säkra en full ersättning på skadeståndsnivå för dem som drabbas av personskada till följd av vaccineringen mot covid-19. Den statliga ersättningen ska vara subsidiär i förhållande till läkemedelsförsäkringen, och således endast ge ersättning för de seriefall som kan utslutas av försäkringen. Förslaget står i god överensstämmelse med traditionella skadeståndsrättsliga beviskrav och ersättningsnivåer, varför det utan komplikationer kan införas såsom en extra säkerhetsåtgärd till skydd för enskilda individer.

Avseende förutsättningarna för ersättning följer förslaget i stor utsträckning villkoren enligt läkemedelsförsäkringen. På en punkt leder denna parallellitet till en mindre lyckad regelskrivning – nämligen 5 § 4 p, där sådan skada utsluts vilken ”inte står i missförhållande till den förväntade nyttan av behandlingen och till sin art och svårighetsgrad är sådan att den rimligen kunnat förutses”. När den motsvarande skrivningen i läkemedelsförsäkringen aktualiseras, avses fall där en enskild individ redan drabbats av en sjukdom, varför man från ersättningen borttar följder vilka är oundvikliga för att behandlingen av sjukdomen ska lyckas. Vid vaccinering handlar det emellertid om friska människor som vaccineras för att inte senare riskera drabbas av sjukdom. I sådana fall bör inte en generellt formulerad ”nytta” – dvs en nytta för befolkningen i stort – vara ett begränsande rekvisit vad gäller en enskild individs rätt till ersättning. Av författningskommentaren framgår att man främst avser de måttliga och övergående besvären, men det anges att även långvariga besvär kan behöva tålas när vaccinering är medicinskt mycket angelägen, såsom när stor risk finns för livshotande tillstånd om den enskilde insjuknar i covid-19. Tydligt avses således den individuella nyttan för en enskild person, som med hänsyn till personliga förhållanden löper stor risk att drabbas allvarligt vid insjuknande i covid-19. Men just eftersom övergripande nytto/risk-resonemang utifrån de stora talens logik, inom ramen för folkhälsan, har aktualiserats i myndighetsinformationen (och media) skulle det vara välavvägt att – så att säga i pedagogisk nit till undvikande av

2021-04-15

JURFAK 2021/12

missförstånd – i 5 § 4 p inskjuta att nyttoaspekten gäller ”för den enskilde”; dvs därmed kunde 4 p hellre lyda (efter den gemensamma inledningen ”Ersättning enligt denna lag betalas inte för skada som”) ”inte står i missförhållande till den förväntade nyttan av behandlingen för den enskilde och till sin art och svårighetsgrad är sådan att den rimligen kunnat förutses”.

Regelförslagen i övrigt om administration och ärendehantering etc. lämnas utan erinran.

Förslag till yttrande i detta ärende har upprättats av professor Håkan Andersson. Yttrandet har på delegation avgivits av Juridiska fakultetens dekanus, professor Anna Singer.

Anna Singer